

NVE Konesjons- og tilsynsavdelingen

Postboks 5091 Majorstuen

0310 OSLO

22.08.2013

Att: Siri Merethe Fagerheim

### **Indre Trandal Kraftverk- Tilbakemelding på konsesjonshøyringsuttale og alternativ løsning.**

Viser til konsesjonssøknad datert 18.01.13 og høyring der vi er bedt om å kommentere uttalelsane frå dei som har kommentert høyringa. Vi er også bedt om å skissere alternative løysingar om vi har det. Vi har følgande kommentarar:

**Statens Vegvesen-** Ingen kommentar då Statens vegvesen ikkje har vegar på Indre Trandal.

**Tussa Nett/ Istad.** Legg til grunna at 132 KV Ørsta Sæbø og 22 Kv sjøkabel Sæbø-Trandal vert bygt ved utbygging. Det er no nettproblem, men dette vil løyse seg med ny sjøkabel

**Miljøpartiet de grønne:** Utbygging av denne elva vil gi stor endring av landskapsinntrykket, og går på tvers av turistsatsinga med Hurtigruteanløp til Urke. MDG er imot utbygging av elva.

**Fylkeskommunen** Stort potensiale for kulturminne, truleg behov for registrering med gravemaskin. Opptekne av at utbygging ikkje skadar med tanke på reiseliv og endra landskapsbildet, viser til hurtigrute og cruiseskip.

**Forum for natur og friluftsliv** Er oppteken av elva som svært viktig for fjordlandskapet, og er av dei viktigaste mellom Lekneset og Hundeidvika. Reduksjon i INON er kommentert som betydningsfull. Også redusert opplevingsverdi frå fjella omkring er nevnt. Rår til at det ikkje vert gitt konsesjon ut frå landskapsomsyn og samla vurdering av gjennomførte og planlagde småkraftverk i Hjørundfjord.

**Ørsta kommune** Vert ikkje tilrådd konsesjon. Mindretallet (4 av 9) i formannskapet ønska utbygging men med større minstevassføring på dagtid om sumaren, for opplevingskvaliteten.

Ørsta kommune er svært positiv til verdiskapinga, næringsutvikling og busetnad som utbyggingane vil medføre. Administrasjonen i kommunen er samd med sumvirkningsrapporten om at Helgåa og Indre Trandal vil ha mest negativ konsekvens for fjordlandskapet.

**Fylkesmannen** Frårår utbygginga og varslar motsegn i medhald av vassressurslova § 24. Dette ut frå landskapsmessige konsekvensar i fjordlandskapet. Tiltaket vil også gripe inn i eit prioritert inngrepsfritt naturområde.

**Hovedinnhald i høyringane:** Høyringspartane er i stor grad negative til at det vert gitt konsesjon, Fjordlandskapsopplevingar og inngrepsfritt område er hovedmementa som går igjen.

**Kommentar til høyringane**      Indre Trandal kraftverk vil med over 20 Gwh vere det kraftverket som gir mest årsproduksjon av alle dei 14 kraftverka som vert behandla i " Ørsta/ Volda pakken". Det vil derfor ikkje vere unaturelg at det med eit større kraftverk er litt meir ulemper enn med eit som berre produserer halvparten eller vesentleg mindre enn det. Vi som bur på Indre Trandal og har etablert Christian gaard, og driv denne reiselivsbedrifta veit at opplevingane langs Hjørundfjorden er viktig. Det som også er viktig er at vi har inntektsgrunnlag slik at vi kan bu her og vedlikehalde det tidlegare generasjonar har bygt opp. Igjengroing og bygningar som forfell er ikkje noko som er positive fjordlandskapsopplevingar i framtida, og dette kan det verte om vi som eigarar ikkje får utvikle eigedomane våre. Frå tidlegare tider er det betydelege spor etter blå fiskeoppdrett, selskapet gjekk konkurs og bankar og andre let dette stå att og det er vi som eigarar som eventuelt må rydde opp i dette.

Vi meiner minstevassføringa om sommaren er akseptabelt for landskapsopplevingane, og er klar over at i store smelteperiodar og regnperiodar vil det vere betydeleg overløp. Vi syns at forslaget frå politikarane i Ørsta med å foreslå ei høgare minstevassføring på dagtid ( 200 l/s) på høgste sommaren var positivt. Det er då beklageleg at frå kommunen sin administrasjon ifølgje Møre Nytt vart opplyst at ein måtte over middelvassføringa for at elva skulle vere nok synleg og at det då ikkje var økonomi i prosjektet. Dette var med på å snu fleirtallet i formannskapet til å rå frå konsesjon. Etter samtalar med Tussa, vil det ikkje vere problem med å styre minstevassføringa frå time til time med motor ventilar og mengdemålingar av vassføringa for å dokumentere verdiane. Vi ser at motstanden mot utbygginga er stor og at det er i hovudsak relatert til landskapsopplevinga med elva og fosseskum, som sjølv ved lave vassføring viser godt over dei bratte berga i elva. Ei vassføring på 200 liter pr sekund på dagtid i juli og august vil vi vere enig i, då dette vil forsterke opplevelsen. Langs Hjørundfjorden er det fleire elvar som Indre Trandalselva går over bratte berg og lagar fosseskum som viser godt ved lave vassføringar. Nøvedalselva og Fladalselva på Standal, øvre del av Skårrelva, Kvamsdalselva og Sætreelva ved Finnes og Helgåa ved Norangsfjorden er gode eksempel på dette, der det ser utsom at det er forholdsvis mykje vassføring, sjølv om det er lite som i naboelvane. Den vesle betongdammen som er planlagt på kanten av Litledalen, vil ikkje vere synleg frå fjorden og vil ikkje vere til sjenanse for dei få fjellturistane som går her. Vi har ennå ikkje høyrte kritikk av inntaksdammen til Trandal kraftverk, og der er det forholdsvis mykje folk som går tur dit.

Vi ser at motstanden mot planane er stor, så vi vil foreslå at minstevassføringa vert auka frå 113 til 200 liter per sekund på dagtid i juni, juli og august. Dette vil svekke økonomien i prosjektet, men vil vere med på å betre landskapsopplevingane for dei som ferdast langs fjorden. Vi ber om at dette kan godtakast slik at vi kan drive og vidareutvikle Indre Trandal, slik vi i familien har gjort i dei seinare åra.

#### **Alternativ løysing:**

Dersom vi ikkje får konsesjon slik vi har søkt eller at minstevassføringskrava vert så store og urimelege at vi og vår eventuelle samarbeidspart Tussa, ikkje ser oss syn med å byggje ut. Dersom dette skulle skje vil vi at det som eit alternativ vert vurdert å byggje eit mindre kraftverk, med inntak, der fossen på kring kote 85 går ned i lauvskogen og fyl den steinete elvebotnen. Frå her og nedtil elveosen vil elva vere lite synleg. Med Inntak på kring kote 80-75, slukeevne på kring 1,2 m<sup>3</sup>/s vil ein kunne installere turbin/ generator på kring 700 Kw og produsere om lag 2,7 GWh. Ei nedgreva rørgate på 70cm diameter og ca 300 m lengde, vil då i si heilheit ligge på sørsida av elva. Inntaket

som då er mest aktuelt å vurdere er då av typen Coanda. Turbinen vil vere Francis då vasstrykket vert lavt. På vedlagte kart har vi skissert dette alternativet med kraftstasjon på kote 3 ved "pumpehuset" ved elveosen, rørgate sør for det nedlagte smoltanlegget og vidare nedgreve i terrenget til den best egna inntaksplasseringa ved om lag kote 75-80. Til befaringa vil vi forsøke å merke også denne traseen/ alternativet. Vedlagt kartutsnitt viser denne alternative løysinga til kraftverk på Indre Trandal.

Vi vil likevel oppretthalde den opprinnelege søknaden med auka minstevassføring på dagtid om sommaren som vårt hovedalternativ, då dette er det som klart vil gi mest rein og fornybar energi. Som eit siste alternativ dersom det ikkje er anna råd vil vi at det vert vurdert ei miniløysing som føreslege med kraftverk med inntak på ca kote 75.

Vi ber om ei positiv behandling av søknaden og at det vert lagt til rette for at kraftverket skal vere eit godt grunnlag for å bu og vidareutvikle Indre Trandal.

Med vennlig helsing.

Daniel Storeide

*Daniel Storeide*

Vedlegg      Kart i målestokk 1: 2000, som viser alternativ ved eventuell redusert utbygging.